

Quicksan ecologie

Nassaukade te Rotterdam

6 september 2021

Samenvatting

Voor het complex aan de Nassaukade te Rotterdam worden ontwikkelingen voorbereid. Een groot deel van de fabriek wordt gesloopt om ontwikkelingen mogelijk te maken. Beoordeeld is of er effecten op beschermde soorten kan ontstaan.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 30 juli 2021 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Binnen het complex zijn in potentie vleermuizen en gierzwaluwen aanwezig. Door de sloop van de gebouwen is een effect niet te voorkomen. Een afdoend onderzoek is noodzakelijk. Als de genoemde soorten daadwerkelijk aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand, de kans op een effect op de doelstellingen is daarmee uit te sluiten. De ontstane emissie is eenvoudig te salderen.

Inhoud

2 – Inleiding

3 – Beschrijving gebied

4 – Waarnemingen

7 – Analyse

9 – Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Upfield
Projectnummer	21.265
Datum	11 augustus 2021
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	M.A. Nieuwhof
Status	definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

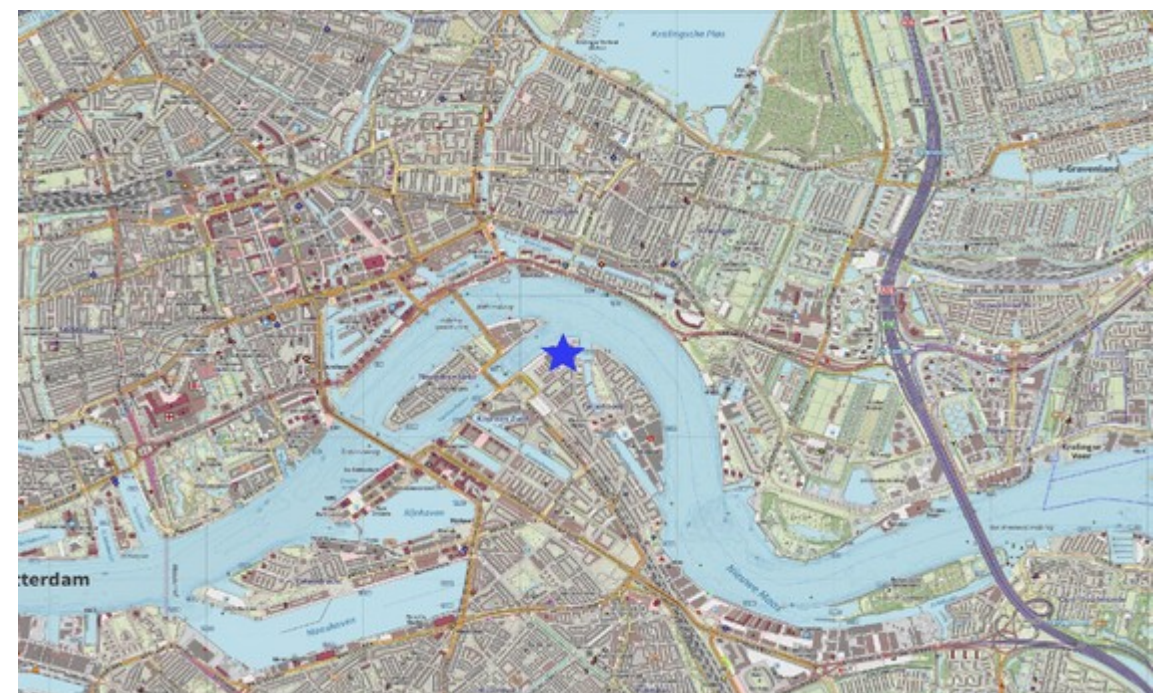
Inleiding

Voor het complex aan de Nassaukade te Rotterdam worden ontwikkelingen voorbereid. Een groot deel van de fabriek wordt gesloopt om ontwikkelingen mogelijk te maken. Beoordeeld is of er effecten op beschermde soorten kan ontstaan.

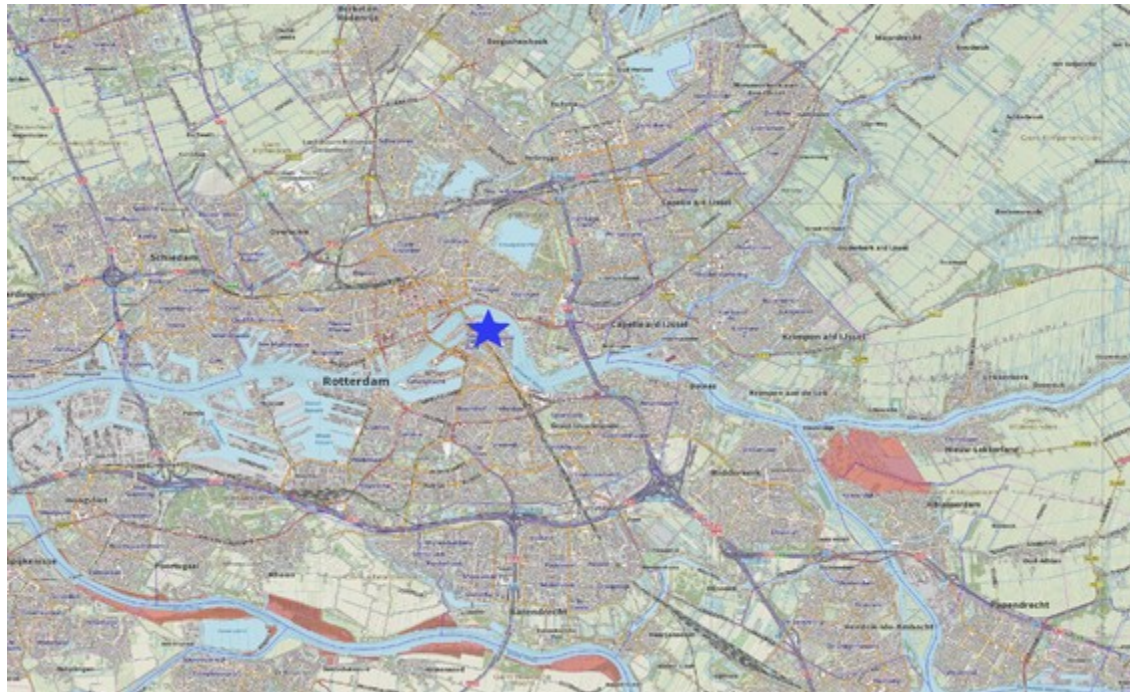
Een deel van het pand heeft (voornemen tot) een monumentale status, dat deel blijft behouden. Verder valt De Brug en de nieuwbouw op de noordwest hoek buiten de plannen. De invulling van de ontwikkelingen is nog niet uitgekristalliseerd. Voor de quick scan is als uitgangspunt genomen dat op het monument na alles wordt gesloopt.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is door twee ecologen van bureau Els & Linde, een veldbezoek aan het terrein verricht op 30 juli 2021. Ter plekke is onderzocht of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van beschermde soorten en of een effect te verwachten is op die soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn alle gevels en alle daken beoordeeld op potentiële verblijfplaatsen. De inventarisatie is uitgevoerd door alle gevels kritisch te bekijken en onderzoeken op openingen. Dat is deels vanaf maaiveld en deels vanaf het dak uitgevoerd.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van het Natura 2000-gebied.

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland.

Het complex staat in Feijenoord aan de zuidzijde van de Nieuwe Maas. De planlocatie wordt deels omsloten door de rivier en een haven. Aan een zijde is woningbouw ontwikkeld. Een deel van het complex heeft de gemeentelijk monumentale status (voornemen). De nieuwbouw en De Brug vallen buiten het onderzoek. Het complex is organisch gegroeid tot het huidige complexe gebouw. Er is nagenoeg geen groen aanwezig binnen het perceel of daar buiten. Het natura 2000-gebied Oude Maas ligt op 8 km en de Boezems Kinderdijk op 9 km. Het Natuurnetwerk Nederland op 5 m.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd die van internationaal belang zijn. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt, is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Gemeente Rotterdam

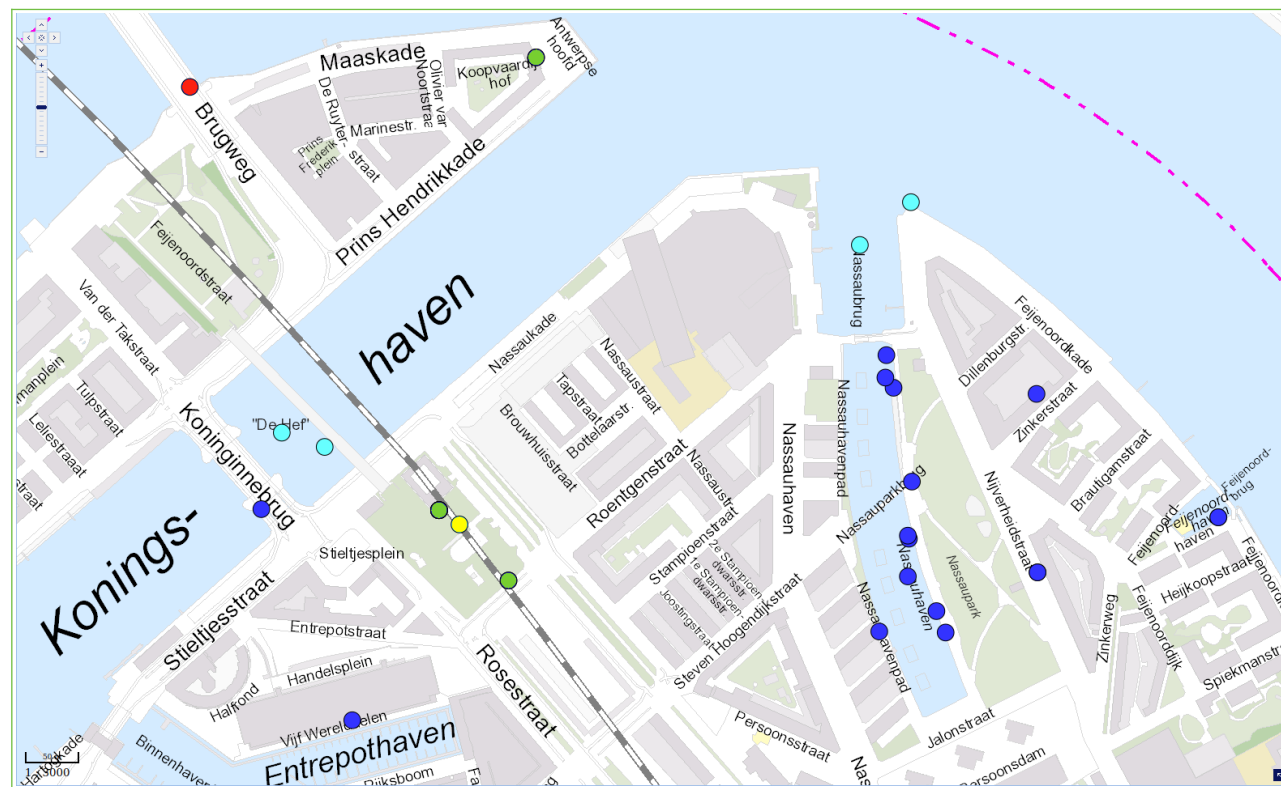
De gemeente Rotterdam heeft kerngebieden aangewezen voor de gemeentelijke ecologische structuur. De Nieuwe Maas en de zijhavens zijn aangewezen als getijde rivier. Bij werkzaamheden aan de kade moet hiermee rekening worden gehouden.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Waarneming van vleermuizen in de omgeving (blauw ruige dwergvleermuis, grijs gewone dwergvleermuis).

Waarneming van vogels in de omgeving (blauw grote gele kwikstaart, licht blauw visdief, rood slechtvalk, groen huismus & geel spreeuw).

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

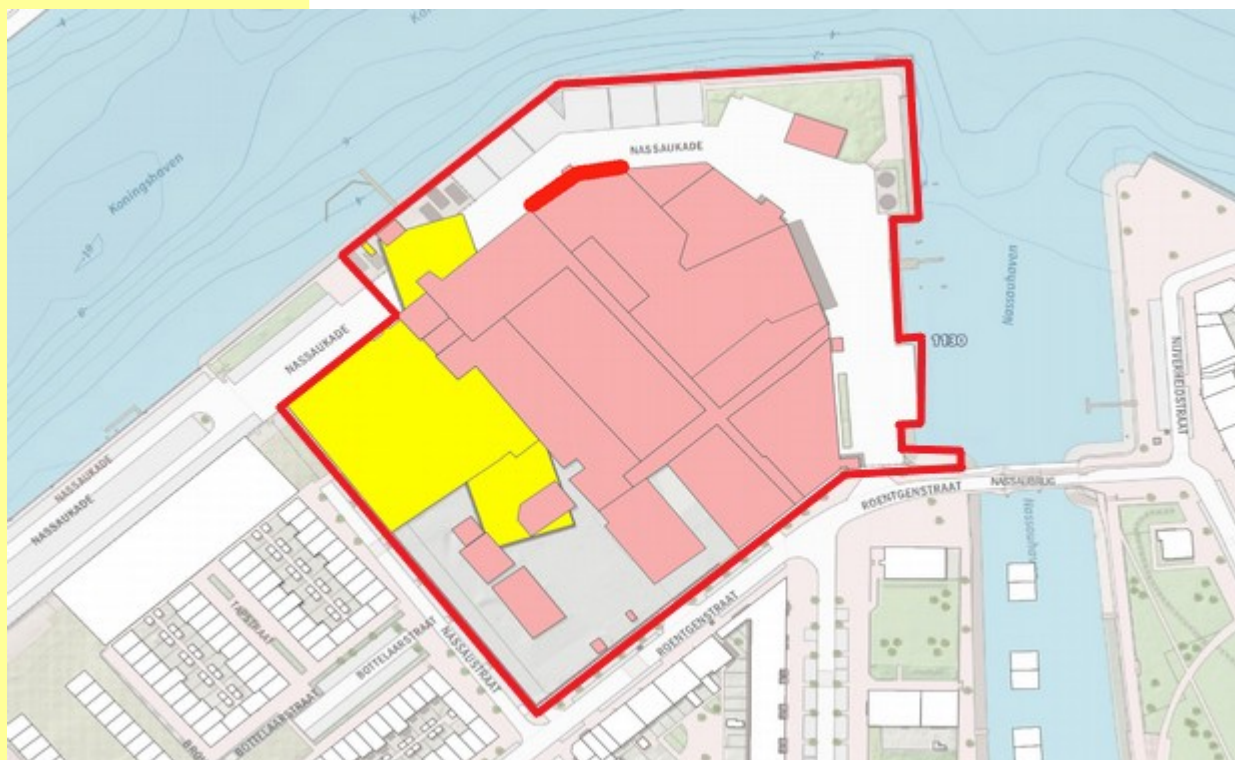
Om een goed oordeel te kunnen geven is op 30 juli 2021 door twee ecologen een bezoek gebracht aan de planlocaties. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Voor het veldbezoek is, onder begeleiding van een veiligheidsambtenaar, het complex gecontroleerd op potentiële locaties waar beschermde soorten kunnen schuilen. Daarvoor is op het dak gecontroleerd of er openingen zijn en is er rond het gebouw gelopen om de gevels te inspecteren.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het

In rood de gevel waar vleermuizen niet zijn uit te sluiten.

veldbezoek van 30 juli 2021 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het perceel.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Op de natuurkaart van Rotterdam zijn huismus, grote gele kwikstaart, visdief, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, slechtvalk, en spindotter voor de directe omgeving vermeld. Deze soorten zijn niet vastgesteld binnen de invloedssfeer van de ontwikkeling. Verder zijn er verschillende soorten aangetroffen die van belang zijn, maar waarvoor geen ontheffing noodzakelijk is. Voor spindotter, grote gele kwikstaart en vleermuizen is er waarschijnlijk sprake van een waarnemerseffect.

Vegetatie en planten

Er is nagenoeg geen begroeiing aanwezig binnen de invloedssfeer van het werk. Op de kade zijn mogelijk wel bijzondere of beschermde soorten aanwezig. De kade valt buiten het project.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foeraargebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Er zijn weinig daken met dakpannen aanwezig. Het monumentale deel is hierop een uitzondering. Voor verschillende delen van het dak van het monument zijn vleermuizen niet met absolute zekerheid uit te sluiten.

De gevels van het deel naast het monument heeft enkele openingen die toegang kunnen geven tot een verblijfplaats van vleermuizen. Voor dat deel van het complex zijn vleermuizen niet met absolute zekerheid uit te sluiten.

Potentiële vliegroutes en foeragegebieden

Het gebied is sterk versteend en verhard. De kans op een essentieel jachtgebied is daarmee uit te sluiten. Ook een vaste vliegroute voor de directe omgeving is uit te sluiten door de grootschaligheid van de omgeving.

Laag beschermde zoogdieren

Het gebied is absoluut ongeschikt als habitat voor grondgebonden soorten. Hooguit kan incidenteel een watergebonden zoogdier de kade betreden.

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In het monumentale deel zijn huismussen niet met absolute zekerheid uit te sluiten. Echter dit deel blijft behouden. Verder is er een kleine kans op gierzwaluwen in het deel van de fabriek dat naast het monumentale deel staat.

Langs de kade is de aanwezigheid van de grote gele kwikstaart niet met absolute zekerheid uit te sluiten. De kans op een effect als gevolg van de ontwikkelingen is wel uit te sluiten.

Algemene broedvogels

Er is een theoretische kans op broedvogels op het dak. Het zijn in ieder geval geen soorten die het jaarrond beschermd zijn.

Herpetofauna en vissen

Er is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig binnen het perceel. Beschermde watergebonden organismen worden niet verwacht. Eventueel aanwezige beschermde vissen zullen geen effect krijgen van de ontwikkelingen.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Er is een kans op vleermuizen en een kleine kans op de gierzwaluw in het complex. Tijdens eerdere inventarisaties (uit 2018) zijn geen meldingen van vleermuizen in de directe omgeving bekend, maar dat kan een waarnemerseffect zijn. Het gebouw waar de vleermuizen en de gierzwaluw kunnen zitten wordt gesloopt. Een effect is daarmee niet te vermijden. Voor de vleermuizen en de gierzwaluw is een aanvullend onderzoek noodzakelijk.

De soorten zoals de grote gele kwikstaart die langs de kade kunnen voorkomen zullen geen effect ondervinden. De kade blijft onveranderd.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een zeer geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Natura 2000

De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand. Gezien de omvang van de ontwikkeling is een berekening van de stikstofdepositie nodig. Zodra de ontwikkeling globaal bekend is kan deze berekening worden uitgevoerd. Theoretisch heeft de

stikstofdepositie een invloed op de mogelijke omvang van de ontwikkeling. Er zijn echter ruim voldoende mogelijkheden voor interne saldering. De kans op een effect op de doelstellingen is daarmee uit te sluiten. Door de geplande werkzaamheden ontstaat geen grote emissie.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op korte afstand van het perceel. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht. Het natuurnetwerk kent geen externe werking.

Vervolgtraject

Vleermuizen en gierzwaluw kan niet met absolute zekerheid worden uitgesloten. Dat betekent dat in het optimale seizoen, met voldoende inspanning, en door deskundig personeel geïnventariseerd moet worden of de soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. Als de soorten aanwezig zijn en een effect is niet te voorkomen, dan is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. De ontheffing wordt niet vergeven op waarschijnlijkheden. De doorlooptijd voor de ontheffing kan sterk oplopen.

Het optimale seizoen voor vleermuizen bestaat uit twee delen. In de nazomer (15 augustus – eind september) is een onderzoek nodig naar paarverblijven. In het voorjaar (15 mei-15 juli) is een inventarisatie naar (kraam)kolonies nodig. In beide periode moet tweemaal geïnventariseerd worden en moet er tussen de inventarisaties voldoende tijd zitten (20 resp. 30 dagen).

Voor de gierzwaluw zijn drie inventarisaties noodzakelijk in de periode 15 mei-15 juli. Tussen de inventarisaties moet minimaal 10 dagen zijn.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor het complex aan de Nassaukade te Rotterdam worden ontwikkelingen voorbereid. Een groot deel van de fabriek wordt gesloopt om ontwikkelingen mogelijk te maken. Beoordeeld is of er effecten op beschermde soorten kan ontstaan.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 30 juli 2021 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Binnen het complex zijn in potentie vleermuizen en gierzwaluwen aanwezig. Door de sloop van de gebouwen is een effect niet te voorkomen. Een afdoend onderzoek is noodzakelijk. Als de genoemde soorten daadwerkelijk aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand, de kans op een effect op de doelstellingen is daarmee uit te sluiten. De ontstane emissie is eenvoudig te salderen.

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op korte afstand van het perceel. Het natuurnetwerk kent geen externe werking.

Vervolgtraject

Er is een afdoend onderzoek nodig door tweemaal in het najaar en tweemaal in het voorjaar vleermuizen te inventariseren. De gierzwaluw moet driemaal in het voorjaar geïnterviewd worden.

- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Gemeente Rotterdam (2021) voorlopige aanwijzing tot gemeentelijk monument 280521

- zuidholland.nl
- waarneming.nl
- quickscanhulp.nl
- gis.rotterdam.nl